

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

АУСТРО-УГАРСКА

Политички анахронизам; држава без права на егзистенцију. Да ли је потребно казати: то је Аустро-Угарска!

Свет није, до овога рата, био на чисто о њеној сувишности. Говорило се: кид је не би било, требало би је створити. Чудновати појмови о туђој слободи! Као да је тиранија европска потреба. А она је одувек синоним политичке покварености и тираније; она је постојала противу воље и жеље већине њених народа. Ако је историја учитељица живота, о томе је дала довољно поуке.

Народи траже своја права, боре се за своју егзистенцију и своје слободе. Народне борбе у Аустро-Угарској никада нису ни престајале. Конгломерат најхетерогенијих елемената; хаос различности и супротности; пашалук једне покварене куће. Немогућа је заједница ватре и сламе, а у Аустро-Угарској било је привилегисаних и запостављених, угњетача и угњетених. Слободнији свет није веровао; сит гладну ретко верује. Требало је да се изазове овај рат, да се пролије море крви, да дођу у питање култура и слободе целог човечанства, и тек онда да се при зна једна сувишност, да се увиди корисност отклањања и уништења једног непотребног зла. Убијење о потреби постојања двојне монархије озбиљно се губи у одлуци о њеној пропасти. То је почетак тријумфа Правде.

Непотребно је доказивати утврђену истину; сувишно је сликати контуре стварности. Потреба слободе народа намеће нужност уништења тираније. Обоје је немогуће. Или слобода народа, или постојање двојне монархије. Културна и слободна Европа нема шта да размишља. Право једном мора бити јаче од силе. Иначе, садашња борба губи у својој моралности.

Аустро-Угарска ни по свом политичком склопу не представља јединство. Она је и у томе неприродна. По народносним односима она је анахронизам и једна велика неправда. У једном њеном делу господаре Немци, у другом Мађари, а у трећем једни и други. У првом су Немци у мањини; у истом положају су и Мађари; у трећем нема ни једних

ни других. Нека бројеви говоре.

По статистици од 1910. године, у земљама заступаним у царевинском већу у Бечу, било је: 9.172.000 Немаца, 6.650.000 Чеха и Словака, 4.252.000 Пољака, 3.382.000 Руса, 2.230.000 Словенаца Хрвата-Срба, 360.000 Италијана и нешто мало других народности. У овом делу монархије преко 17.000.000 разних народности било је тиранисано од нешто преко 9 милиона Немаца. — У другом делу, у земљама »круне Св. Стевана«, било је: 8.742.000 Мађара, 3.300.000 Хрвата-Срба-Словенаца, 3.000.000 Румуна, 2.120.000 Словака, 2.135.000 Немаца и нешто мало других народности. Према томе, у овим земљама преко 11.000.000 разних народности било је под притиском од нешто преко 8.000.000 Мађара. — У трећем делу, најбесправнијем делу Хабзбургове домине, у Босни и Херцеговини, било је скоро 2.000.000 Србо-Хрвата. Ниједна друга народност није била заступљена. А ипак су Немци и Мађари господарили. Они су се, управо, утркивали у насиљима над несрећним становништвом.

Из ових бројева види се двоје: тежња Немаца и Мађара за господарењем, и гажење права већине становништва Аустро-Угарске монархије. Ако сваки народ има право на самоопредељење, дужност је моћних поборника слободе, да се овај однос народности монархије из основа промени. У конкретном случају, промена је немогућа без уништења целине. Кад је у питању право или тиранија, одлука се сама намеће. Неморални су компромиси на рачун савести.

Уништење Аустрије исто је што и ослобођење неколико потиштених народа. То је, уосталом, потреба целог човечанства. Хаос супротних интереса немогућ је у целини без гажења права извесних делова. Хаос у једној кући прети миру солидних суседа.

Изазивање овога рата демаскирало је Аустрију више но вековни крици њених народа. Свет је навикао да само жали другог, кад не осећа његове болове. Можда није рђаво што је ветар и даље развео отровне

политичке гасове хабзбуршких делата. Једино тако, невоље нашег народа могле су доспети до ушију културног света; само на тај начин свет је могао доћи до сазнања о покварености нашег суседа.

Кад Бог хоће некога да казни, најпре му памет одузме. Избезумљена аустријска бирократија оставила је, лудим амбицијама своје дипломатије, питање о сувишности постојања хабзбургове монархије. Питање се решава и оно ће се ускоро решити. Право свију народа инсталисаће се силом људске моћи и његова морала. Тад ће Аустро-Угарска живети само у жалосним успомевама прошлости, над којима ће увек лебдети суд праведне Историје: Пропаст твоја од тебе, Израилу!

Вера у победу

Нашег Престолонаследника

Немачке новине »Фосине Цајтунг« од 25. јуна објавиле су један телеграм из Беча под насловом: »Заблуде Престолонаследника Александра.« Телеграм гласи:

»Један бивши српски министар финансија пише у новинама »Белграде Нахрихтен« да је он 28 јула 1915. год. казао Престолонаследнику Александру: »По мом мишљењу Србија је данас упућена на Централне силе. Куцнуо је последњи тренутак за политику и војну акцију у овом смислу. У противном престо и Македонија су изгубљени. Централне силе покушавају да дођу у непосредан додир са Турском. Ово оне могу постићи и брже и лакше преко српске територије. Кад би смо ми допустили да Аустро-угарске трупе прођу преко наше територије Бугарска не би имала потребу да улази у акцију. На то је Престолонаследник Александар одговорио: »Не бојте се. Не може бити сумње да ће ми и Савезници изаћи из овог рата као победници. Не постоји никакав разлог да ми издамо своје Савезнике. Они нас никад неће напустити.« Ове мушке речи Престолонаследника Александра које су изговорене у најтежим тренуцима Српске историје показују колико је дубока вера Србије у Споразум и њену праведну ствар. Ове речи које цитира један непријатељски лист врло су утешне у овим тренуцима када се оне тако очигледно, тако моћно почињу остваривати благодарени заједничкој акцији Савезничке војске.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка тромесечно 9 франка. годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Сваки оглас 0-20 фран. од петитног реда, већи оглас по погодби. Новац се полаже државним комесаријатом и дипломатским заступништвима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНИ

Пошту слати преко Краљ. Срп. Ген. Консулата у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједина бројева се могу добити у Солуну код агенције »Друштво грчке штампе« ул. Булгароштоу бр. 5, близу главне поште.

НАША ДЕЦА У ШВАЈЦАРСКОЈ

Г-ђица Комб, чланица Мисије Раје-Комб послала је оvd. Ген. Консулату свој извештај о деци која су у Швајцарској, који је данас стигао и гласи:

Ле Шалет, Женева 20. јуна 1916.

»Вратила сам се овамо прекјуче у суботу из Тулона, где сам била да сачекам децу. Нашла сам на врло велику предуретљивост код власти. »Савоја« стигла је у 6 часова изјутра у престаниште, у 10 часова г. Адмирал ме је послао на лађу да ступим у везу са депом, да прегледам њихове пасоше и да се побричем о њиховом пртљагу. Капетан лађе вратио ми је 18 франка колико је претекло од поваца који сте ми ви предали на име трошкова око хране лечије. Тај сам новац предла г. др Рајеу. Деца су још ручала на броду а у 1 и по час понова стм отишла на брод да их покрвам. Возом који полази у 4 часова отпутовали смо за Марсељ где смо стигли у 6 часова. Ту су деца снабдевена храном. У 11 и по часова пошли смо за Женеву. Управа жељезничког друштва Р. Л. М. дала нам је за децу карте II класе и наредила да се у купе цусте само по 6 деце, тако да су деца могла да спавају успут. У Лиону где стегосмо у 6 часова изјутра деца су добро до ручковала. У Женеви где смо стигли у 12 и по часова ручала су. Одатле смо продужили пут експресом за Лозану, где смо стигли у 8 часа и 10 минута. Ту смо поделили децу у две групе, једва је пошла за Невшател, у којој су били г-ђица Анастасијевићева и деца: Предраг Илић, Крета Милановић, Стојко Лешњиковић, Светислав Поповић, Радомир Поповић, Александар Поповић, Милан Стојачевић, Савка Мандић, Ела Мандић, Јелена Петровић. Од остале деце доведла сам собом овамо у Женеву: Надежду и Драгву Тврћ и Загорку Арсенијевић и сместила их код моје сестре где ће им бити врло добро. У тој кући има 4 деце и ја их виђам свакодневно јер станујем у суседству. Панту Петровића примио је г. Морис Милију, Будимира Дамитријевића пласиао је комитет у пансиону код једне учитељице, Боривоје Бурашкивић биће код невог Шарикса а Радовоје Хорватовић код г. Фије нотара, који је рођак г. Рали, код кога су два детета Антоновић. Оба детета Дамњановића, Милаша Марчевића в Расту Риствића сместио је један богат господин у пансиону у Најону. Исто тако биће стављен у пансиону и Ар-

свије Арсенијевић. Сва ће ова деца да похађају школу, само њихови родитељи треба да знају да школски распуст почиње сада и да ће трајати два месеца. За време распуста деца се неће оставити беа занимања, јер ми то не дозвољавамо ни нашој деци, па родитељи не треба да се плаше кад им деца буду писала да не иду у школу и да се одређују на какав посао. Тако Радомир Лазич сада чува краве, јер по савету лекарском по слат је из Лејзина и ако је тамо већ добио 5 и по кр. за 6 недеља у тежини, на село да би био увек на чистом ваздуху. У јесен Лазич ће бити упућен у школу и кад буде научно француски изабраће шта жели да учи. Ми ће мо са наше стране учинити све што можемо и она деца која буду показала варочиту склоност, биће пот-

помогнута у њиховој науци, тако да буду од што веће користи за своју земљу.

Овај распоред деце који сам вам јавила још није коначан и могуће је да ће се променити према потреби и чим деца буду дефинитивно распоређена јавићу вам њихове адресе.

12 јула, на Петровдан, сву ћемо лецу из Женеве, Лозане и Незватела скупити у Веверу да присуствују богослужењу. Том приликом деца ће се причестити са свима Србима који буду тамо. Моја мати и ја присуство ваћемо такође јер ми употребљавамо сваку прилику да децу видимо.

Репите родитељима, да смо и овој деци као оној коју смо раније овамо довели отворили своја срца и да могу бити сасвим спокојни у погледу са даљности и будућности њихове деце.

Клара Комб

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Званични коминике

Са нашег фронта

Солун, 14. јула

Непријатељска је артилерија бомбардовала наше положаје негде јаче а негде слабије. По следњих 48 сати наши су авијатичари летели над непријатељским положајима и бацали бомбе дању и ноћу, нарочито су бомбардовали Рупел и Ветрину.

Енглески коминике

Лондон, 14. јула.

У недељу је отпочела јака борба на фронту од 7 миља. Борба је нарочито жучна источно и западно од линије Гилејон Позиер.

Енглези су имали силног успеха код Позиера на путу код Башома.

Она је нарочито огрчена на сектору западно од линије Гилејон Позиер.

Дописник „Газете Фос-а“ телеграфски: Борба траје без престанка. Кад год ми одбијемо непријатеља он се враћа са још већим снагама, неистражив и неодољив и напада са огорченошћу и поред наше жестоке артилеријске ватре.

Лондон, 14. јула.

Велика битка која је почела у недељу на фронту код Позиера траје још. Она се води на једном сектору од 5 километара.

Напредовање код Позиера остварено је благодарем нападну Аустралијанца, који и овде као и на Галипољу показују војничку храброст.

Ситуација код Позиера је таква да ће се Немци одупрати до краја.

Кад Вердена су Французи мало напредовали код Флери а.

Лондон, 14 јула.

Дописник „Депа Телеграфа“ телеграфски из Милана да је аустрошвајцарска граница понова затворена. Он даје као разлог, што Аустријанци све куце у војску и шаљу на руски фронт. 100 000 Аустријана-

ца која су били у Србији, послате су у Галицију. Максимум трупа са којима Аустрија располаже износи од прилике 400.000 људи.

Дописник износи још један разлог, због којег је граница затворена. То је критично стање услед надзирања Руса. Биле су озбиље демонстрације у Салдбургу.

Лондон, 14. јула.

Војска генерала Брусилова заузела је више важнијих тачака у карпатским кланцима, и то у области Деда тина.

С друге стране руске трупе гоне Аустро Немце у области доње Липе. Ови беже у впереду.

Руси се спремају да нападну Лавов, пошто је главни центар железничке мреже.

Француски коминике

Париз, 14. јула.

Између Оазе и Сене наша је пешадија разјурила више немачких извињница које су покушале да продру у наше линије на сектору Праси ле Вал. На левој обали М-за један нов непријатељски напад на коту 304 одбијен је. На десној обали јако бомбардовање између Флери-а и Лофе.

У Елзасу, после јаког бомбардовања, непријатељ је напао на наше положаје северно од Алсирха. После јаке борбе одбацили смо непријатеља са заузетог терена.

На сектору код Флери-а Французи су разјурили немачке одреде северно од Ла Шапел Сент Фин.

Пре 3 дана једна француска ескадрила бацила је на војне зграде у Тионвилу 40 бомби од 150 кг. и две од 220.

Париз, 14. јула.

Јужно од Соме, једним налетом Французи су заузели једну утврђену кућу од прилике на 150 метара југоисточно од Естре а, заробили су неколико војника и запленили 4 тона од 105. У Шампањи, на сектору јуж-

но од Просна, је јака артилеријска борба.

Петроград, 14. јула

Трупе великог војводе Николе Николајевића околиле су Ерзиндан. Пад тога стратегијског места проузроковаће и пад Карпуга.

Букурешт, 14. јула.

Г. Буршије, дописник „Тајмса“ јавља своје листу: да је велико разочарење овладао код младотурака услед побуне у Арабији и немогућности да пошаљу појачања на кавкаски фронт.

ВЕСТИ ИЗ СРБИЈЕ

Јелена Д. Васић пита за брата Павла М. Радојковића из Кусадна и сина Радомира.

Катарина Босић из Жаркова пита за мужа Илију.

Љубица Богдановић удова, Трнска ул. 9 Београд пита за сина Владу студента.

Влају Богдановића студента извештава фамилија из Новог Пазара да је зарав.

Ружа Драгутинић пита за мужа Васу рачуноводствача.

Неда Николчевић из Крушевца пита за брата Михаила.

Марија Нагл тражи од мужа новца. Сима Тодоровић шешердија из Београда пита за сина Јордана.

Јелена Живановић из Београда пита за свог мужа Радована Живановића кафеџију.

Живка Огњановић пита за мужа Мелану бравара и девера Ивана Огњановића.

Негослава Чеде Давидовића наред. тражи браћу Борисава Белосавића и Светолука арт. мајора.

Славка Обрадовић пита за мужа Драгољуба управника.

Драгана и Живка В. Пвановића

питају за Живојина Илића инжењера и Велимира Ивановића арт. капетана.

Јулијана Гавриловић учитељица пита за оца Николу порез. из Крагујевца и зета Живка Јоксимовића дигимнзије.

Љубомир Војовић пита за сина Душана коњ. капетана.

Добрила Р. Миљковић тражи мужа Радоја рез. наред.

Димитрије Милановић из Мудраковца пита за синове Момира, Милојка и Предрага.

Ђока Будимовић пита за Стевана Величковића мајора.

Кија М. Жујовић пита за Михаила М. Жујовића командира чете.

Алекса Татић из Крушевца пита за браћу Милутина, Драгољуба, Хранислава Милића, Рајка Поповића, Милоша Стамболића и Боривоја Симића.

Даница Соларевић из Крушевца пита за Ђоку и Стеву.

Д-р Јован Максимовић проф. сада у Краљеву моли сина Радивоја да му јави адресу да би му могао послати новац.

Мирослава Димитријевић из Београда пита за синове Радомира и Челомера.

Јованка Подимап, пита за мужа Младина и браћу Љубомира адв., Обрада чиновника и Ђоку Берасимовића.

Ружина Милићевићева чин. одбора вароши Београда пита за браћу Павла и Душка.

Љубица Савић из Александровца (крушевца) пита за мужа Живојина и синове Јована и Александра.

Трајна Лазич из Ниша са кћерима пита за мужа Мирка порезника и синове Драгутина и Танасија ђака.

Василија Ивковић пита за сина Богољуба Луковића капетана, зета Челомира Алимпића пол. писара и Мелана Маволоваћа машинерођу.

Лепосава Симићева из Вовачке Бање пита за брата Мику марв. лекара.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Козаци у Маџарској.

Петроградски дописник „Морнинг Поста“ јавља: да су Козаци продрли на Угарско земљиште.

Побуна у немачкој војсци.

Потврђују се вести да су се 24., 27. и 11. немачки цук побунили на Вердену.

Бугари и Румунија.

Из Букурешта јављају: да Бугари грозничаво утврђују границу према Румунији. Они су тражили од Нем чке да им пошаље помоћ да бране границу Добруче.

Генерал Алексијев убеђен је у победу

Генерал Алексијев, начелник Руског главног штаба, интервјуисан од стране „Тајмсовог“ дописника у Петрограду казао је: да је потпуно убеђен у победу Савезника и да то своје убеђење заснива на ова два фактора: 1, што Савезници свуда напредују; 2 што је немачка исцрпла већ све своје резер-

ве и што нема више ни људи ни материјала потребних за образовање нових јединица. Унутрашњи положај Немачке је врло кригичан.

Румунија и Грчка

Председник министарског савета Г. Зајимис изјавио је бугарском посланику Пасарову да све док Румунија не да јасан одговор да ли ће пустити демобилисане војнике чије су породице у Румунији или не, не може допустити да пређу преко Окчилара за Бугарску.

Руски заробљеници у Швајцарској.

У Гутеген пристижу руски заробљеници који су утекли из Немачке и дошли у Швајцарску прешивавши језеро Конставцу.

Оставка Сазоновљева.

„Тан“ пише да се оставком г. Сазонова руска спољна политика ни у чему не мења и да има довољно уверење о способностима његовог наследника г. Струмера.

Оросди -- Бан

Централа:
Краља Ираклија бр. 5.

Оросди -- Бан

Филијала:
улица Венизелос бр. 4.

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.
ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одеља, ше-
шира и т. д.
Разноврсно кухињско пла-
те и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној
и утврђеној.
Прима српски новац по
дневном курсу.
Услуга брза и тачна.

Препоручује:

Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.
Велики избор разних кон-
зерви, бисквита, чоколада, те-
ста, саука, масла и т. д.
Цене су врло умерене и
утврђене.
Прима поручбике и на-
бавља све артикле.
Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8.
Филијала:

Оросди -- Бан

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бан

Д. АМУДИЈАН

Хирург — зубни лекар
Са зубне клинике у Паризу

Специјалиста за болести уста и
зуба и извршује све модерне зубно-
техничке радове.

Најсавршеније блумбирање зуба итд.
29. кеј „Победе“ испод ресторана
Вердева. 21—12

Д-р Александридес

специјалиста за унутарње бо-
лести. — Управник болнице
за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 пре
и од 5—6 по подне у француској а-
потеци ул. Франк бр. 35 — у згради
француске болнице — а од 2—4 по
подне у своме стану улица престо-
наследника Ђорџа бр. 35 — упоредна
ул. са булеваром краља Константина

ЗУБНА КЛИНИКА ЗУБНА КЛИНИКА

Д-р АЛБЕРТА ГАТЕЉО
ЗУБНОГА ХИРУРГА

Дипломаног од Медицинског Фа-
култета и Школе за зубно ле-
карство у Паризу.

Савршено лечи уста и врши све
модерне зубне радове. 14 30

18 то годишње искуство

84 ул. Венизелос, 147 ул. Егњатије

ЈОВАНАН ХАЏИ-ВАСИЛИЈА

Једини зубни лекар, доктор
медицине изучавао специјално
болести уста и зуба.

Атеље се налази улица Кеј
бр. 49, поред самог мора.

Трамвајска станица улица Агија
Софија. 21—20

Велика златарска и јувелирска радња

Исака Р. де Ботона

СОЛУН

улица Венизелос бр. 76.

ОГРОМАН ИЗБОР: САТОВА,
НАКИТА и ДРАГОГ КАМЕЊА

ЈЕДИНО СТОВАРИШТЕ
ЧУВЕНИХ САТОВА

„ЗЕНИТ“

Цене су умерене и строго утврђене.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„АТЛАС“

Ники дин 1—, Елпис 0·80, Аристократ 0·65, Генед-
же 0·50, Македонски 0·35.

Продају се свугде

ФИЛИЈАЛ УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС 12.

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

52—15

Пушите увек и свугде најунусније
цигарете из фабрике

САЛОНИКА

Цигарете Салоника добиле су на светској међу-
народној изложби у Сан-Франциској

прву највећу награду и златну медаљу

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Фабрика улица Цимиски бр. 8. 63 60

Најпријатније одмориште у Солуну

БАШТА БЕЛА КУЛА

Највећи ресторан — чувена кујна

УВЕК УКУСНА и СВЕЖА ЈЕЛА

РАЗНА БЕЛА И ЦРНА ВИНА, МИНЕРАЛНЕ
ВОДЕ — ПРИМЕРНА ЧИСТОТА

ДИВНО УКРАШЕН ЛЕТЊИ РЕСТОРАН У СЈАЈНО
ОСВЕТЉЕНОМ ПАРКУ

Свако вече одлична музика за време вечере. — У
самом парку концерти и биоскопске представе. Сваког
дана две представе. Прва од 7-9 а друга од 9-12 увече.

УЛАЗНИЦА 0·55 ДИН. 25—20